

ského nemělo býti přihlédnuto též ke zkušenostem, s prováděním příslušných ustanovení vojenského trestního řádu v praxi získaným.

Z P R Á V N Í P R A K S E

Přednostní právo podle § 173 zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924, čís. 221 Sb. z. a n. ve znění přílohy k vyhlášce ministerstva sociální péče ze dne 25. července 1934 čís. 189 Sb. z. a n. přísluší v exekučním řízení pojistnému s příslušenstvím předepsanému za zaměstnance, kteří pracovali nebo služby konali na nemovitosti nebo v podniku, jemuž nemovitost sloužila (§ 2 cit. zák.), jestliže a pokud na nemovitosti té má přednostní právo některá z daní uvedených v § 265 odst. 1 až 3 zákona o přímých daních čís. 76/27 Sb. z. a n. ve znění přílohy k vyhlášce ministerstva financí z 8. července 1936 čís. 227 Sb. z. a n.

(Plenární usnesení ze dne 22. února 1937, Pres. 1762/36.)

U nejvyššího soudu byla odporujícím si způsobem řešena otázka, je-li předpokladem pro přiznání přednostního práva pojistným příspěvkům sociálního pojištění, by nemovitost sloužila úplně nebo převážně výdělečnému podnikání, podrobenému dani výdělkové, či stačí-li, že nemovitost slouží výdělečnému podniku, jehož zaměstnanci byli podrobeni nemocenskému pojištění.

V rozhodnutích Sb. n. s. čís. 4019, 4226, 5346, 7571, 7923, 10.586, 10.638, 11.403, 11.677, 11.980, 14.704 a jiných neuveřejněných hájil nejvyšší soud názor první, kdežto v rozhodnutí Sb. n. s. číslo 13.588 vyslovil opačný názor.

První prezident nejvyššího soudu přikázal podle § 12, odst. 2. zákona ze dne 16. dubna 1919 čís. 216 Sb. z. a n. řešení této otázky zesílenému senátu, jenž se usnesl na právní větě v čele uvedené.

Důvody: Především jest přihlédnouti k vývoji nemocenského pojištění, z něhož vzešlo nynější pojištění sociální (pro případ nemoci, invalidity a stáří) a také k předpisům zákonným, jež otázku tu upravovaly dříve a nyní.

Původně bylo pojištění podle § 1 zákona ze dne 30. března 1888 čís. 33 ř. z. omezeno pouze na případ nemoci, zvalo se výslovně »dělnickým«, ba bylo obmezeno jen na dělníky (závodní úředníky) průmyslové a živnostenské, jak to vysvítá z toho, že stanovilo okruh pojištěných osob stejně jako zákon o pojištění pro případ úrazu (zák. čís. 1/1888 ř. z.). Podle § 3 zák. čís. 33/1888 ř. z. byli zemědělstí a lesní dělníci (závodní úředníci) odkázáni na zvláštní úpravu, jež přenechána byla zákonodárství zemskému. O vymáhání příspěvků pojistných obsahoval zákon č. 33/1888 ř. z. v § 38

a zák. čís. 1/1888 ř. z. v § 26 jediné ustanovení, že se vymáhají cestou správní. Po změně exekučního řádu (§ 1 čís. 12 a 13 ex. ř.) vyslovily soudy, zejména bývalý nejvyšší soud ve Vídni v plenárním rozhodnutí ze dne 27. listopadu 1900 Pres. 304/1900 (judikát čís. 150), že příspěvky nemocenského a úrazového pojištění a příspěvky bratrským pokladnám možno vymáhati také exekucí soudní a že mají nárok na přednostní uspokojení před všemi zástavními právy, za těchž předpokladů jako daně. Nemaje určitého zákonného předpisu dovolal se nejvyšší soud v odůvodnění tohoto judikátu analogie příspěvků těchto pojištění s daněmi a veřejnými dávkami.

Ježto této doby bylo pojištění, jak již dotčeno, omezeno na zaměstnance průmyslových a živnostenských podniků, bylo nashledě, že při odůvodnění rozsahu přednostního práva bylo sáhnuo k dani výdělkové, jež podle § 76 zákona ze dne 25. října 1896 číslo 220 ř. z. požívala nároku na přednostní uspokojení za určitých tam ustanovených předpokladů, totiž, že realita povinného byla věnována převážně podniku, nebo byla zvláště proň zařízena.

Tento stav trval až do roku 1919 nezměněn. Teprve zákonem ze dne 15. května 1919 čís. 268 Sb. z. a n. bylo tehdejší nemocenské pojištění rozšířeno na všechny osoby pracující v poměru námezdním, zejména tedy také na osoby zaměstnané při zemědělském a lesním zpracování půdy a zákonem ze dne 9. října 1924 čís. 221 Sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 Sb. z. a n. rozšířeno bylo i na pojištění pro případ invalidity a stáří. Posléz dotčené zákony upravily také nově organizaci tohoto pojištění v § 23 a n., a to vedle pojištění u okresních nemocenských pojišťoven také pojištění zemědělských a lesních pojištěnců u zvláštních zemědělských nemocenských pojišťoven (§ 25 dotč. zákona) a nyní platí zákon čís. 221/24 ve znění přílohy k vyhlášce ministerstva sociální péče ze dne 25. července 1934 čís. 189 Sb. z. a nařízení.

Podle § 161, odst. 1. zák. vyměřuje a vybírá pojistné nemocenská pojišťovna, u níž jest pojištěnce přihlásiti. Vládní návrh zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří — tisk čís. 4186 z roku 1923 — měl ovšem vedle § 174 (nynější § 173) ještě ustanovení o zákonném zástavním právu příspěvků sociálního pojištění, jež bylo škrtnuto a zůstalo jen ustanovení nynějšího § 173, že pojistné s příslušenstvím požívá přednostního práva nedoplatků a dávek veřejných v řízení exekučním, konkursním a vyrovnávacím. Zákon používá výslovně množného čísla »daní a dávek« a zahrnuje tedy veškeré daně, které se platí z výdělečného nebo jiného podnikání.

Nárok na přednostní uspokojení daní upravil pak nově zákon o přímých daních ze dne 15. června 1927 čís. 76 Sb. z. a n. v § 265, a to v odstavcích 1. a 3. u daně pozemkové a domovní a v odstavcích 2. a 3. u daně výdělkové. Při výkladu § 173 zákon o sociálním pojištění jest přihlížeti jednak k předpisu § 265 zák. číslo

76/1927 Sb. z. a n. nyní v doslovu přílohy k vyhlášce ministerstva financí z 8. července 1936 čís. 227 Sb. z. a n., jednak k tomu, že bylo provedeno rozdělení pojištěnců mezi okresní nemocenské pojišťovny a — mimo jiné — také zvláštní zemědělské pojišťovny. U zemědělských nemocenských pojišťoven přijde v úvahu zejména daň pozemková jako ona, k níž § 173 odkazuje.

Tomuto názoru nasvědčují i §§ 2 a 92 současně projednaného a usneseného zákona ze dne 10. června 1925 čís. 148 Sb. z. a n. o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří, jenž sice nenabyl ještě účinnosti, ale jest poučný pro vybadání úmyslů zákonodárců. Tento zákon pamatoval na obě skupiny osob činných jak v živnostech, tak v zemědělství a ustanovil, že jsou pojištěni všichni, kdož na vlastní účet provozují podnik výdělečný, podrobený v š e o b e c n é d a n i v ý d ě l k o v é, nebo jinaké zaměstnání podrobené této dani, nebo zemědělským zpracováním používají půdy podléhající d a n i p o z e m k o v é. Zákon staví podniky obojího druhu na roveň a § 92, jenž má úplně obdobné ustanovení jako § 173 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n., poukazuje zřejmě k oběma daním v § 2 dotčeným.

Tím je v čele uvedená právní věta odůvodněna.

P o z n á m k a : Bude proto třeba zkoumati v tom kterém případě, které z daní uvedených v § 265 odst. 1—3 zák. čís. 76/27 Sb. z. a n. se pojistné v jednotlivém případě svou strukturou a povahou nejvíce podobá. Jde-li o pojistné za zaměstnance průmyslového nebo živnostenského podniku, podobá se nejvíce výdělkové dani a požívá proto přednostního práva za podmínek, za kterých to přísluší výdělkové dani. Pojistné za zaměstnance zemědělského nebo lesního podniku podobá se nejvíce pozemkové dani a požívá proto přednostního práva za předpokladů, za kterých ho požívá pozemková daň.

Dr. A. Hochberger.

Je-li ve služební smlouvě ustanoveno, že zaměstnanec může být propuštěn pouze po provedeném disciplinárním řízení, jest 8denní lhůta § 35 zákona o soukromých zaměstnancích stanovená dodržena jen v tom případě, když v této lhůtě bylo disciplinární řízení zavedeno a když zaměstnavatel v 8 denní lhůtě po ukončení kárného řízení z výroku disciplinární komise vyvodí důsledky.

(Rozh. nejv. soudu z 5/3. 1937 č. j. Rv. I. 8/37.)

Žalobce, zaměstnanec banky, který byl dle ustanovení tehdy platné kolektivní smlouvy jmenován definitivním, obdržel v době, kdy kolektivní smlouva pozbyla platnosti, tříměsíční výpověď. Žalobce domáhal se neplatnosti této výpovědi a dovozoval, že dle ustanovení mezi tím vypovězené kolektivní smlouvy mohl být služební poměr jeho zrušen jedině po provedeném disciplinárním řízení a že obsah kolektivní smlouvy stal se součástí jeho indi-